

СКИ - ЗОНАТА ПИРИН

Съдържание:

Уводни думи

Проблемът ...

Представяне на НП
"Пирин"

Списък на видове и
техния
природозащитен
статус в НП "Пирин"

Нарушения на ОВОС

Престъплението
"унищожаване на
защитени видове и
повреждането на
защитена територия"

Българската съдебна
система не може да
защити националния
парк

Три сериозни проблема:

- ерозия
- допълнителна
необходимост от нови
писти
- изсичане на хиляди
куб.м. дървесина от
бяла мура

Печалби за
концесионера от
използването на площи
от ДГФ

За новите и старите писти

Да ви е честита новата
писта! Статия на Филка
Секулова, За Земята

Конкурс за есе и
рисуници
"Пирин плаче..."

Песен за Пирин

Уводни думи

ФПС "Зелени Балкани" издава този извънреден брой на Бюлетинът поради голямата важност на проблема с унищожаването на Пирин планина и превръщането ѝ в ски-съоръжение. Само съвместните ни усилия могат да помогнат за спасяването на Пирин. Само заедно имаме шанс да защитим планината. Очакваме Вашите идеи и предложения. За начало разчитаме на помощта Ви за провеждането на национален конкурс за рисунка и есе "Пирин плаче...", за младежи на възраст между 14 и 21 години. Надяваме се на съдействието ви за популяризиране на идеята сред младите хора и информирането им, чрез предоставяне на този Бюлетин.

Друга информация по проблема и снимки на НП "Пирин" по време и след сечите могат да се видят на следните интернет страници на ЕС "За Земята" - www.zemiata.org и "Блулинк" - www.bluelink.net/pirin/index.html.

Част от материалите в този брой са публикувани в страницата на кампанията "Спасете Пирин" в електронната мрежа "Блулинк", създадена от колегите ни от екостраницата и СДП "Балкани". Информация е използвана и от списание "Орбел" на Дирекцията на НП "Пирин".

Проблемът...

На територията на Национален парк "Пирин", един от деветте български обекта от Списъка на ЮНЕСКО за световното природно и културно наследство, от 1966г. започва строежът на ски-зона над град Банско. През последните години започна кампания за разширяване на ски-зоната. Община Банско инвестира в разработването на проект, предвиждащ трикратно разширение на ски-зоната. В началото на 2000г. Министерство на регионалното развитие и благоустройството одобри проекта. През юли 2000г. Министерство на околната среда и водите (МОСВ) разгледа проекта и даде положително решение по процедурата на Оценка на въздействие върху околната среда (ОВОС).

МОСВ одобри строежа на две нови ски- писти, разширяване на две стари писти, 3 въжени линии и седалков лифт в долината на Бъндеришка река. В момента се проектират: още една голяма

писта, ски-път и разширение на съществуващи писти. Цялата дейност ще се осъществи непосредствено до границите на един от двата резервата в парка - Юлен. За изграждането на всички съоръжения ще бъде необходимо да се извърши гола сеч на обща площ около 50 ха на вековни гори от смърч, бяла мура и клек. Новите ски-писти ще причинят ерозия и ще имат цялостен негативен ефект върху ландшафта на най-голямата долина в Пирин планина - долината на Бъндеришка река.

Законът

Изграждането на новите писти е в нарушение на редица български и международни природозащитни закони. Проектът за "Ски-зона с център гр. Банско" ще доведе до застрашаване на редица растителни и животински видове видове и унищожаване на техните местообитанията. Това нарушава българското и международното законодателство: Конвенцията за опазване на световното природно и културно наследство и Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска конвенция), Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие, Закона за горите, Закона за опазване на околната среда, Наредба № 4 за оценка на въздействие върху околната среда и др.

Строежът ще предизвика ерозия на терена, а планираните земно-изкопни работи и противоерозионни мерки грубо нарушават редица нормативни актове: Закона за устройството на територията, Наредба № 8 за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове, чл.11 ал.2 на Закона за опазване на земеделските земи, чл. 18 от Наредба N 26 за рекултивация на нарушени терени, Решение 57-13/2000 на МОСВ за ТУП на ски зона Банско и др.

Туризмът

Инвеститорите на проекта са успели да убедят местните хора в Банско, че поминъкът им зависи

от новите писти и че градът няма бъдеще без тях. От един непредубеден поглед към Банско в сравнение с други малки градове от страната недвусмислено се вижда, че градът показва икономическо здраве. Два международни проекта (проект Vul/95/001 на Софийския университет от 1996г., финансиран от МОТ/ ПРООН и проект ПРЕСТ на Пирински туристически форум, финансиран от британския Ноу-хау Фонд) препоръчват на Банско да не се ограничава само с осигуряване на леглова база за скиорите, а да развие по-широк кръг от туристически услуги. Авторите на доклада са убедени, че Банско и другите селища в района имат значителен потенциал да бъдат целогодишни туристически дестинации, като използват красивата природа, минералната вода, културното и историческо наследство на района. **Излиза че ски-бъдещето не само, че не е единственото за банскалии, но и намалява значително шансовете им за алтернативен - исторически, културен и други видове туризъм през цялата година.**

Равносметката

Активното строителство на ски-зоната започва през 1966 г. От 1966г. до 1999г. за различни поводи и нужди се извършват над 17 различни строежа на нови сгради, пътища, ски писти и влекае, изсичане на дървета и т.н. на територията на парка.

Строежите на ски-писти и съоръжения в гр. Банско винаги са ставали по реда на изключенията, едно по едно и необмислено. Последният случай е също такъв. Строежът на нова кабинкова въжена линия ще доведе до ново изискване за разрастването на тези строежи. В момента има съществуващи проблеми със собствеността на сгради и съоръжения. И всяко решение ще доведе до създаване на нови конфликти. От подобни кризи неколкратно се е излизало с

разрешение за нови строителства, за да са доволни всички и така продължава да се разраства курортът в гр. Банско със силната финансова помощ на определени групировки.

Важно е да се отбележи, че полза от новите писти ще имат единствено собствениците на най-големите хотели в Банско и на отрязаната дървесина, чиято стойност възлиза на няколко милиона лева. (А бялата мура, представляваща 50 % от отсечената дървесина, е единственият дървесен вид у нас, вписан в Световната червена книга).

Природозащитниците

Досега природозащитните неправителствени организации организираха редица протести, пресконференции, обжалване на решенията по ОВОС пред ВАС. Опитът за диалог с изпълнителната и съдебната власт от страна на НПО прозвуча като глас в пустиня. Предварително "обработените" медии изнесоха пред обществото въпроса едностранчиво в полза на ски-бъдещето. НПО не се предадоха - след неуспеха на родна сцена, потърсиха международна подкрепа. Представиха редица становища, информираха и потърсиха съдействието на Секретарията на Конвенцията за опазване на световното природно и културно наследство, Световния съюз за защита на природата (IUCN), Европейската комисия, Европейската банка за възстановяване и развитие и други международни организации и институции и др. Резултатът: България беше посетена от мисия на UNESCO и IUCN във връзка с консервационното състояние на НП "Пирин". И след това...

Според природозащитната общност в България и независими експерти, изграждането на нови ски - писти в НП "Пирин" е неприемливо. Социалните и икономически проблеми в селищата около националния парк се нуждаят от устойчиви решения.

Опасността

Посегателството върху НП "Пирин" може да се превърне в опасен прецедент, който ще отвори врати и за други "чакащи" проекти за нови ски-центрове в или в близост до защитени територии и на други места в страната.

Кратко представяне на НП "Пирин"

По данни на списание "Орбел" на Дирекция на НП "Пирин".

Природозащитен статус

Национален парк по смисъла на българския Закона за защитените територии и обект на Световното природно наследство по смисъла на Конвенцията на ООН за опазване на световното природно и културно наследство.

Географско разположение и територия

Националният парк "Пирин" е разположен в Югозападна България в северния дял на Пирин Планина, между реките Струма и Места. Обявен е през 1963г. с площ 6 ха под името "Вихрен". Днес заема територия от повече от 40 000 ха и обхваща два природни резервата - "Баюви дупки - Джинджирица" и "Юлен", 11 природни забележителности и 13 исторически места. На територията на парка има 113 пещери.

В НП "Пирин" се намира и вторият по височина връх в България - Вихрен (2915м н.в.)- връх емблематичен за поколения туристи. Тук са разположени 186 езера, сред които любимите Тевното, Безбожко, Попово, Валяшки, Василашки и др. Във високите части на планината се намират 35 големи циркуса, между които по-големите Поповски, Василашки, Бъндеришки и Дамянишки.

Водите в Пирин

От Пирин извира голям брой реки от водосбора на Места и Струма - р.Глазне, Демяница, р.Безбожка, Санданска Бистрица и др. Те имат своето важно

Три сериозни проблема - следствие от новите ски писта и лифт "Бъндеришка поляна - вр.Тодорка", върху които се заслужава да се помисли:

Ерозия

Разрешаването на строежа на пистата ще доведе в едногодишен период до измиване на целия почвен слой с опасност за човешкия живот и инженерните съоръжения. Причината за това е в извършваните земно-изкопни работи, които ще засегнат 12,3 ха при наклон на терена от 20-50 %, и липсата на подходящи професионални противоерозионни дайноти от страна на изпълнителите. Още повече, в България няма опит с рекултивация на терени с такива размери и наклони при надморска височина 1 600 - 2 800м.

Допълнителна необходимост от нови писти

С построяването на лифт "Бъндеришка поляна - вр.Тодорка" ще възникне допълнителна необходимост от строеж на нови ски - писти поради "несъответствието" в капацитета на пистата и лифта. Минималният капацитет на лифта е 900 души на час, а максималното натоварване на пистата е 319 скиори.

Унищожаване на вековни гори от бяла мура

При направата на просеката за ски -пистата и лифта е изсечена около 1590 куб. м дървесна маса на бяла мура - единственият растителен вид у нас, включен в последното издание на Световната червена книга.

значение за задоволяване на нуждите от вода в региона. Евентуалното им замърсяване би имало сериозни последици.

Във високите части на Пирин са разположени 119 езера с ледников произход (гляциални езера). Те са предимно малки по площ, но са естествена среда за много видове, които се срещат рядко и то само във водите на високопланински езера.

Растителният и животинският свят в тях все още не е проучен напълно. Флората и фауната на

езерата са богати. Много видове са ендемични и глациални реликти.

Неотдавна е открит нов вид за България - планински кефал (*Leuciscus souffia*), също ендемичен и реликтен вид. Това е поредното доказателство, че ихтиофауната все още не е добре проучена.

Значението на ледниковите езера е огромно като местонахождение на алпийска хидрофлора и фауна. Опазването им е решаващо за

живеещите в тях организми, много от които останали от предишни геологични епохи и срещащи се рядко. Освен за живеещите в тях организми, глациалните езера са изключително важни за водоснабдяването на региона. Основните заплахи за тяхното съществуване са заблацияването им и масовият туризъм. (5000 души на ден - капацитет на кабинков лифт със сигурност е предпоставка за масов туризъм.)

Природно богатство

В Пирин поради особеното геологично минало и географско разположение съществува уникално видово разнообразие.

Животински свят

На територията на парка са установени 172 вида животни, от които 114 застрашени в различна степен. Пет вида са включени в Световната Червена книга - гръцка костенурка (*Testudo graeca*), голям нощник (*Myotis myotis*), вълк (*Canis lupus*), пъстър пор (*Mustela putoris*) и видра (*Lutra lutra*). Четири вида са застрашени от изчезване в Европа - дългоух прилеп (*Plecotus auritus*), лешников сънливец (*Muscardinus avellaniarius*), сляпо куче (*Microspallax leucodon*) и кафява мечка (*Ursus arctos*). Двадесет от видовете са включени в Червената книга на Република България. В безгръбначната фауна се срещат много ендемични видове и глациални реликти, сред които не всички са изследвани. Сред застрашените бозайници освен изброените са златката, белката, дивата котка, дивата коза. Най-уязвими от птиците са скалният орел, големият ястреб, малкият ястреб, соколът орко, глухарят, лещарката, бухалът, черният кълвач, трипръстият кълвач.

Растителен свят

Растителните видове са 1089 средноевропейски, алпийски, балкански планински и субмедитерански видове.

От тях 30 са локални ендемита, 70 - български, над 100 - балкански, а около 200 са вписани в Червената книга на България.

Представителна за Пирин е бялата мура (*Pinus peuce*) и черна мура (*Pinus heldreichii*), които сформират уникални съобщества на възраст 250-300 години. Иглолистните гори са от ела, смърч, черен бор, бял бор и др. В субалпийската зона се наблюдава клек и хвойна, а над 2400-2600м - алпийски ливади.

Бяла мура

По Полеви определител "Дърветата и храстите на ПП "Витоша", инж.Цавков,Е.и инж.Петрова Д.,София, декември 2000г.

Типове горски местообитания, приоритетни за опазване на територията на НП "Пирин"

Като приоритетни за опазване на територията на НП "Пирин" в приложение № 1 на Закона за биологично разнообразие и приложение № 1 на Резолюция №

4 от 1996г. на Постоянния комитет на Бернската конвенция са включени горските съобщества от чер бор, бял бор, черна мура и бяла мура.

За пореден път си задаваме въпросът, кому е нужно напредналото ни европейско законодателство и множеството ратифицирани конвенции, щом не могат ефикасно да защитят видовете и местообитанията, за чиято закрила са създадени. Дали причината е в самите документи или в начина, по който функционират в България? Защо заради отново трябва да обиждаме себе си и страната си с такива горчива констатации...

За новите и старите ски писти

По данни на списание "Орбел"на Дирекция на НП "Пирин".

С постановление № 240 /1995г. /обн.ДВ бр.39 от 1998г. и бр.48 от 2000г./ и Решение № 514/2001г. МС предоставя на "Юлен" АД концесия върху част от НП "Пирин" с площ 99,5 ха за изграждане на "Ски-зона с център гр.Банско". Така "Юлен" АД придобива особено право на ползване върху територия изключителна държавна собственост. Капацитетът на новите съоръжения в ски-зоната ще бъде до 5000 души дневно. Ще се осигурят 200 работни места. Освен ски-съоръжения ще се построят заведения за бързо хранене, ски-училища, медицински пунктове и др.

Предстои изграждането на седалков лифт, нови ски-писти в района на Църна могила, Тодорка, Платотото, Дедотошевите ливади-Икрище. Ще се прави и писта и лифт Бъндеришка поляна-вр.Тодорка; кабинков лифт Банско-Бъндеришка поляна; скоростен лифт Бъндеришка поляна-Тодорка; Бъндеришка поляна - Икрище и Икрище -долния край Платото. Предвиждат се: влек на детската писта, един на Платото, един от Бъндеришка поляна до пътя за х.Вихрен и от Икрище до разклонението на пистите Балканиада и Тодорка.

В момента наличната ски-база

в НП "Пирин" над гр.Банско е следната: 2 седалкови лифта, от които единият не се ползва; 3 големи влека и 3 малки /детски/; 5 писти в района на вр.Тодорка; лифт и писта в района на Църна могила, които не се ползват; 2 писти в района на Чалин валог, като едната не се ползва и ще бъде закрыта. Има и изсечени просеки за ски писти, които също не функционират.

Питаме, защо половината от наличните съорезания не се ползват и ще бъдат закрыти? Защо са били създадени, ако не отговарят на изискванията за нормален ски - спорт? А предвиданите съорезания дали и колко ще се ползват? Какъв натиск ще бъде оказан върху дивата природа? Около 5000 души на ден? А после какво?

Констатираните нарушения на решенията по ОВОС

При проведената проверка на 26-27.08.2002г. от представители на ФПС "Зелени Балкани" и ЕС "За Земята" беше документирано, чрез снимков и видео материал масовото унищожаването на екземпляри от защитените видове и местообитания и повреждането на защитената територия.

Резултати от проверката :

I. Проект "Ски-писта и лифт "Бъндеришка поляна - вр.Тодорка " в ски-зона с център гр.Банско", инвеститор "Юлен" АД"

1.Ширината на просеките за пистата при пресечната ѝ точка с шосеен път гр.Банско - х.Бъндерица се разделя на два ръкава, всеки от които е широк 30м.

Видовият състав на изсечените дървета по просеката за пистата от шосеен път гр.Банско - х.Бъндерица в посока вр.Тодорка е приблизително 30% бяла мура, 60 % смърч и 10 % други видове.

2. Ширината на просеката за лифт "Бъндеришка поляна - вр.Тодорка" е средно 13м при разрешени 7,5м.

Видовият състав на изсечените дървета по просеката за лифта от шосеен път гр.Банско

- х.Бъндерица в посока вр.Тодорка по окомерна преценка е приблизително 30% бяла мура, 60 % смърч и 10 % други видове.

II. Проект "Кабинкова въжена линия "Банско-Бъндеришка поляна" в ски-зона с център гр.Банско, инвеститор "Юлен" АД"

1. Ширината на просеката за проект "Кабинкова въжена линия "Банско- Бъндеришка поляна" в продължение на 1 500 м в направление Бъндеришка поляна - гр.Банско е средно 18 м при посочените 9 м в решението по ОВОС. Добита е неправомерно едра строителна дървесина около 3 600 куб.м. Преценката е

направена окомерно.

2. В участък с голям наклон, отдалечен от горски пътища, в близост до местността "Чучурите", е оставена да гние в гората около 3 000 куб.м. дървесина.

При тези груби нарушения решението по ОВОС за проект "Ски-писта и лифт "Бъндеришка поляна - вр.Тодорка" и решението по ОВОС за проект "Кабинкова въжена линия "Банско-Бъндеришка поляна" съгласно изрични клаузи, съдържащи се в тях, би трябвало да бъдат отменени с всички произтичащи от това последици.

Печалби за концесионера от използването на площи от Държавен горски фонд

Информацията е от страницата "Спасете Пирин" на екологичната мрежа "Блулинк".

Концесионерът на ски-съорезанията ще спести от 3 000 000 до 8 000 000 лв. за сметка на държавата от използването на площи от Държавен горски фонд, заплащайки концесионно възнаграждение вместо такса за изключване на площи от държавен горски фонд. Вероятните загуби за обществото са големи като се отчете факта, че с едностранчивото развитие на интензивния ски-туризъм се нанасят непоправими щети на националния парк, някои от които е трудно или невъзможно да бъдат остойностени. Не би следвало да се разрешават концесии в защитени територии за практически вечни проекти като в същото време терените са част от "защитената територия".

По-подробна информация се съдържа в предложените по-долу таблици, в които са представени четири варианта, разглеждащи

СРАВНИТЕЛНА ТАБЛИЦА
Концесия за 99,55 ха = 995,5 дка

I. Концесия:

Видове разходи	Вариант 1 лв.	Вариант 2 лв.	Вариант 3 лв.	Вариант 4 лв.
1 Начална такса	10 000	10 000	10 000	10 000
2 Годишно концесионно възнаграждение (КВ)	50 000	200 000	50 000	200 000
3 Общо КВ за 30 г.	1 500 000	6 000 000	1 500 000	6 000 000
4 Отстъпка за 3 г.	150 000	600 000	150 000	600 000
5 КВ за 27 г. (3 – 4)	1 350 000	5 400 000	1 350 000	5 400 000
6 Обща сума (1+5):	1 360 000	5 410 000	1 360 000	5 410 000

II. Ползване на площи от държавен горски фонд:

Видове разходи	Вариант 1 и 2 лв.
1 Такса за ползване (вариант 1 и 2) и изключване (вариант 3 и 4) 1 дка площ от ДГФ (иглолистни и високостеблени широколистни гори)	240
2 Такса за ползване на 995,5 дка за 1 г.	238 920
3 Такса за ползване на 995,5 дка за 30 г.	7 167 600
4 Такса за временно предоставени площи от ДГФ за търговска дейност (лв/кв.м./ден)	0,20
5 Такса за 1 кв.м. за 1 година	73
6 Такса за 1000 кв.м. за 1 година	73 000
7 Такса за 1000 кв.м. за 30 години	2 190 000
8 Обща сума (3+7):	9 357 600

Видове разходи	Вариант 3 и 4 лв.
1 Такса за изключване на 1 дка площ от ДГФ (иглолистни и високостеблени широколистни гори)	9 600
2 Такса за изключване на 995,5 дка	9 566 800
3 Обща сума (2):	9 566 800

III. Разлика в полза на бъдещия концесионер/невнесени

Видове разходи	Вариант 1 лв.	Вариант 2 лв.	Вариант 3 лв.	Вариант 4 лв.
1 Ползване на площи от ДГФ	9 357 600	9 357 600	9 566 800	9 566 800
2 Концесия – обща сума	1 360 000	5 410 000	1 360 000	5 410 000
Разлика II.8/3 – I.6	7 997 600	3 947 600	8 206 800	4 156 800

Забележки:

1. Не са включени сумите от използване на прилежащи територии, също включени в ТУП на ски-зоната с площ от 10564,5 декара.
2. Търговските площи са оценени приблизително. Реалните площи и сумата за тях подлежи на уточняване.
3. Не са включени сумите от реализация на дървесината.
4. Не са изчислени загубите за хазната при евентуалното продължаване на срока на концесията с още 20 г.

Бозайници, характерни за местообитанията в района на новите ски-писти

№	Вид (наименование-латински език)	Вид (наименование-български език)	ЗБР, Прил.№	ЧК	БК	IUCN
1.	Nyctalus noctula	Ръждив вечерник	2,3	Т		
2.	Plecotus auritis	Кафяв дългоух прилеп	2, 3		+	
3.	Myotis myotis	голям нощник	2, 3		+	+
4.	Microspallax leucodon	сляпо куче			+	
5.	Muscardinus avellanarius	лешников сънливец	2, 3		+	
6.	Mustela putoris	пъстър пор	2, 3			+
7.	Mustela nivalis	Невестулка	3	Т		
8.	Lutra lutra	видра	3			+
9.	Martes martes	Златка	3	Т		
10.	Ursus arctos	Кафява мечка	2, 3	Т	+	
11.	Rupicapra rupicapra	Дива коза	2	Т		
12.	Canis lupus	Вълк	2, 4	Т	+	+
13.	Lynx lynx	Рис	3	Изч.		

Птици, характерни за местообитанията в района на новите ски писти

Литература: Симеонов, С., 1996, Птиците на Пирин планина, Фауна на Югозападна България, стр. 61 - 81, непубликувани данни на Българската орнитоцентра към БАН. Отразен е статутът на видовете съгласно новия ЗБР.

№	Вид наименование-латински език	Вид наименование-български език	ЗБР, Прил.№	ЧК	БК
1.	Accipiter gentilis	Голям ястреб	3	Т	+
2.	Accipiter nisus	Малък ястреб	3	Т	+
3.	Buteo buteo	Обикновен мишелов	3		+
4.	Falco subbuteo	Сокол Орко	3	Т	+
5.	Falco tinnunculus	Обикновена ветрушка	3		+
6.	Tetrao urogallus	Глухар	2, 4	Т	
7.	Scelopax rusticola	Горски бекас	4	R	
8.	Apus melba	Белогръд бързолет	3		+
9.	Dendrocopos martius	Черен кълвач	2	R	
10.	D. leucotos	Белогръб кълвач	2, 3	R	
11.	Picus tridactylus	Трипръст кълвач	2, 3	Т	
12.	Regulus regulus	Жълтоглаво кралче	3		+
13.	Regulus ignicapillus	Червеноглаво кралче	3		+
14.	Saxicola rubetra	Ръждивогушо ливадарче	3		+
15.	Oenanthe oenanthe	Сиво каменарче	3		+
16.	Monticola saxatilis	Пъстър скален дрозд	3		+
17.	Phoenicurus ochruros	Домашна червеноопашк	3		+
18.	Erithacus rubecula	Червеногръдка	3		+
19.	Turdus torquatus	Белогуш дрозд	3		+
20.	Parus montanus	Матовоглав синигер	3		+
21.	Parus cristatus	Качулат синигер	3		+
22.	Parus ater	Черен синигер	3		+
23.	Parus major	Голям синигер	3		+
24.	Certhia brachydactyla	Градинска дърволазка	3		+
25.	Serinus serinus	Диво канарче	3		+
26.	Carduelis spinus	Елхова скатия	3		+
27.	Carduelis carduelis	Щиглиц	3		+
28.	Loxia curvirostra	Обикновена кръсточовк	3		+
29.	Emberiza citrinella	Жълта овесарка	3		+
30.	Emberiza cia	Сивоглава овесарка	3		+

Видове, потенциално срещащи се в района на планираните нови ски-писти

Информацията е от страницата "Спасете Пирин" на екологичната мрежа "Блулинк".

Легенда:

ЗБР, Прил.№ - Закон за биологичното разнообразие, Приложение №

ЧК - Червената книга на България

БК - Бернска конвенция (Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания)

IUCN- Червена списък на Световен съюз за защита на природата

Растителни видове, характерни за местообитанията в района на новите ски писти

No	Вид (наименование- латински език)	Вид (наименование- български език)	ЗБР, Прил.№	ЧК	Ендемични/ реликтни	Европейски списък на редките, застрашени и ендемични растения в Европа	Червен списък на IUCN
1.	<i>Pinus peuce</i> Griseb.	Бяла мура	1		Балкански		R
2.	<i>Diphysium alpinum</i> (L.) Rothm	Алпийски плаун		R			
3.	<i>Cryptogramma crispa</i> (L.) R.Br.	Къдрава криптограма	3	R			
5.	<i>Carex pirinensis</i> Acht.	Пиринска острица	3	T	Балкански / Глациален реликт		
6.	<i>Carex ferruginea</i> Scop.	Ръждива острица	2, 3	T			
9.	<i>Silene velenovskyana</i> D. Jord. Et P. Pom	Веленовскиеве плюскавиче		R	Български		
11.	<i>Sedum kostovii</i> Stef.	Костова тлъстига	2, 3	R	Български	R	R
12.	<i>Sempervivum erythraeum</i> Vel.	Червеникав дебелец					
15.	<i>Anemone allionii</i> DC.	съсънка		R			
16.	<i>Arabis jacquinii</i> Beck	Жакенова гъшарка		R			
17.	<i>Saxifraga androsacaea</i> L.	Оклопова каменоломка	2, 3	T			
18.	<i>Sibbaldia procumbens</i> L.	Разпростряна сибалдия		R	Глациален реликт		
19.	<i>Alchemilla pirinica</i> Pavl.	Пиринско шапиче	3	R	Български		R
20.	<i>Alchemilla erythropoda</i> Juz.	Червенодръжково шапиче		R			
21.	<i>Alchemilla bulgarica</i> Rothm.	Българско шапиче		R	Балкански		
22.	<i>Alchemilla heterophylla</i> Rothm.	Разнолистно шапиче		R	Български		
23.	<i>Alchemilla bandericensis</i> Pawl.	Бандарицево шапиче		T	Български		V
26.	<i>Epilobium alsinifolium parviflorum</i> I. Cancev	Пиринска върбовка			Български		
27.	<i>Primula farinosa</i> L.	Балканска брашнеста иглика			Български		
28.	<i>Angelica pancici</i> Vand.	Панчичева пищялка		R	Балкански		
29.	<i>Peucedanum oligophyllum</i> (Griseb.) Vand.	Планинска самодивска трева		R	Балкански		
30.	<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (L.) Spreng.	Мечо грозде		R			
32.	<i>Armeria rumelica</i> Boiss.	Обикновено лъжичниче			Балкански		
33.	<i>Armeria alpina</i> Willd.	Високопланинско лъжичниче		R	Глациален реликт		
38.	<i>Gentianella praecox</i> (A. et J.Kern)	Ранна горчивка		R			
39.	<i>Gentianella bulgarica</i> (Vel.) Holub	Българска горчивка			Балкански		
40.	<i>Onosma heterophylla</i> Griseb.	Разнолистно омразниче		R			
41.	<i>Bartschia alpina</i> L.	Алпийска язовка		R			
43.	<i>Campanula moesiaca</i> Vel.	Мизийска камбанка			Балкански		
44.	<i>Jasione bulgarica</i> Stoj. Et Stef.	Българско вятърче	2, 3	R	Български		R
45.	<i>Senecio pancicii</i> Deg.	Панчичев спореж		R	Балкански		
46.	<i>Leontodon rilaensis</i> Hayek.	Рилска жълтица		R			
4.	<i>Poa pirinica</i> Stoj. Et Acht.	Пиринска ливадина	3	R		R	R
7.	<i>Minuartia stojanovii</i> (Kitan.) Koz. Et Kuzm.	Пиринска мишовка	3	R	Балкански		R
8.	<i>Petrorhagia alpina</i> (habl.) Ball et Heywood	Алпийска мантийка	3	R		R	R
10.	<i>Aquilegia aurea</i> Janka	Златиста кандилка	3	R	Балкански		
13.	<i>Trollius europaeus</i> L.	Планински божур		R			
14.	<i>Anemone narcissiflora</i> L.	Нарцисовидна съсънка	2, 3	R			
24.	<i>Viola pyrenaica</i> Ramond ex DC.	Пиренейска теменуга	3	R			
25.	<i>Viola orbatica</i> Panc	Рилска теменуга	3	R	Български		
31.	<i>Empetrum nigrum</i> L.	Черен емпетрум	3	R	Глациален реликт		
34.	<i>Gentiana lutea</i> L.	Жълта тинтява	3	T			
35.	<i>Gentiana punctata</i> L.	Петниста тинтява	3	T			
36.	<i>Gentiana frigida</i> Haenke	Студолобива тинтява	3	R			
37.	<i>Gentianella engadinensis</i> (Wettst.) Holub	Енгадинова горчивка	3	R			
42.	<i>Campanula transilvanica</i> Schhur.	Трансилванска камбанка	3	R		R	R

Престъплението...

Изсичането на защитени видове и повреждането на защитена територия представлява престъпление, което се наказва с лишаване от свобода съгласно Наказателния Кодекс на Република България.

Чл. 278 в. (Нов - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм. и доп., бр. 86 от 1991 г., предишен чл. 278а, изм., бр. 10 от 1993 г., бр. 85 от 1997 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 133 от 1998 г.) Който унищожи или повреди защитена територия или екземпляр от защитен растителен или животински вид, се наказва с лишаване от свобода до две години или с поправителен труд, както и с глоба от десет до сто лева.

Извършването на престъпление по чл.278 в от НК има две хипотези: унищожаване на екземпляри от защитени видове или повреждане на защитена територия. В НП "Пирин" при изграждането на ски-зона с център Банско са осъществени и двете.

Повреждане на защитена територия

Национален парк "Пирин" е защитена територия съгласно Закона за защитените територии и е включен в листата на световното природно наследство на Конвенцията за опазване на световното природно и културно наследство, т.е. защитена територия от национално и световно значение. На територията му се изграждат нови ски-съоръжения и се планира изграждането на редица други. Създава се силен антропогенен натиск - капацитетът на новите съоръжения ще бъде до 5000 души дневно. Това несъмнено води до сериозно увреждане на защитената територия чрез унищожаване на редица растителни видове и повреждане местообитанията на животински

видове, много от които застрашени от изчезване или ендемични за Пирин, България или Балканите.

Унищожаване на защитени видове

При изсичането на просеки за строежа на споменатите по-горе проекти са изсечени горски съобщества от бяла мура и смърч. Видовият състав на изсечените дървета по просеката за пистата от шосеен път гр.Банско - х.Бъндерица в посока вр.Тодорка е 30% бяла мура, 60% смърч и 10% други видове.

Това е грубо нарушение на Конвенцията за опазване на дивата флора и фауна и природните местообитания (Бернска конвенция)* и Закона за биологичното разнообразие, тъй като горите от черна и бяла мура, чер и бял бор са типове горски местообитания, приоритетни за опазване на територията на НП"Пирин"са включени в Приложение № 1 с Резолюция № 4 от 6.12.1996г. на

Постоянния комитет на Конвенцията, както и в Приложение № 1 на закона.

Подаден е сигнал до Районна прокуратура - Разлог за дирене на наказателна отговорност на извършителите от фирмата изпълнител "Балканстрой" АД гр.Разлог и инвеститора "Юлен" АД. Дали би следвало да се привлекат като съотговорни и длъжностни лица от МОСВ, които разрешават изрично да бъдат изсечени екземпляри от защитени видове и защитени местообитания е въпрос, който ще оставим на компетентните органи.

*Бернската конвенция е подписана, ратифицирана и обнародвана в Държавен вестник и следователно част от правото на Република България. Ратифицирана от Великото Народно събрание с решение, прието на 25.01.1991г. - ДВ, бр. 13 от 1991г. В сила за Република България от 1.05.1991г. Издадена от Министерството на околната среда, обн., ДВ, бр. 23 от 10.03.1995г.

Българската съдебна система не може да защити НП "Пирин"

Наказателно производство

Образуваната преписка по повод сигнал от природозащитници, е прекратена от прокурор при Районна Прокуратура - Разлог Ружена Кондева-Елчинова. След като "По случая е извършена предварителна полицейска проверка. Събрани са множество материали - скици за изграждане, позволително за сеч и извоз на дървени материали и пр." Районна Прокуратура - Разлог "не може да направи основателно предположение за извършено престъпление от общ характер." и отказва да образува наказателно производство и прекратява преписката. От същото Постановление № 1522 от 4.11.2002г. цитираме: "Относно процесът на изграждане на обектите са извършени проверки от МОСВ и Дирекция "НСЗП" които не са открили нарушения. Всички тези констатации се потвърждават и от писменото обяснение на директора на ДНП "Пирин".

Административно производство

Във Върховния административен съд - висшата съдебна инстанция, която разглежда жалби срещу актове на министри, НПО и физически лица заведоха множество жалби срещу актове на МОСВ в различни фази на проекта. За жалост, върховните съдии не видяха очевидните нарушения на българското и международното законодателство. Парadoxално е изказването на висш магистрат, който счита, че няма други нарушения на закона "освен на международни конвенции", по които България е страна. А дори и първокурсници юристи знаят, че международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България, са част от вътрешното право на страната. Те имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат (чл.5 ал.4 Конституцията на Република България).

Да ви е честита новата писта!

Статия на Филка Секулова, интернет - страница на ЕС "За Земята", 28 юли 2002г.

Изказаното тук становище е лично и Зелени Балкани не носи отговорност за него. Благодарим на колегата ни от "За Земята" за труда ѝ - за тази статия и за цялостната ѝ борба за спасяването на планината. Благодарим ти, Филка!

В Национален парк "Пирин", включен в списъка на световното природно и културно наследство се извършва разширение и подобрене на съществуващи "ски-съоръжения", което протича под формата на голи сечи в девствени горски участъци.

С други думи, поради простия факт, че групировката софийски мутри, стоящи зад "Юлен АД" хитро успя да си изиграе картите и да къде "купи", къде "подплаши" подходящите хора в Министерството на околната среда и водите, които да застанат безропотно зад проект за нови ски писти и лифтове в района на Бъндеришка долина на НП "Пирин"...Така "незаконното"

Да ви е честита новата писта!

(в случая - строителни дейности и голи сечи в национален парк по Закона за защитените територии) става законно и проблеми няма...

Освен шепата смешни природозащитници, които работят за "подриване на икономическия просперитет на страната" и тъй като са "в комбина с швейцарските и австрийски зимни курорти, получават несметни суми" за да се опълчат срещу радетелите за растежа на Българската Икономика и просперитета на местните жители на гр. Банско "Юлен АД" и Първа Инвестиционна Банка"... И разбира се, ще "потекат тълпите от хиляди западни туристи" към големите хотели на инвеститорите на проекта (за по един-два месеца през зимата) местните жители ще обират трохите и ще се чудят защо техните частни квартири са така празни, ...особено през останалата част от годината, ...ще се чудят и какво се случва с водата им, защо така наведнъж се свлича и през останалата част от годината я няма никаква, ...ще се наслаждават на прекрасни дупки и канари по силно ерозиралите писти и на повечко бели петна в гората, с която така са се гордели нявга...ще се чудят защо така замря потока летни туристи към Бъндеришката долина, не им ли се нравят стройните просеки и метални инсталации, заведения за хранене, прекрасната инфраструктура, химическите тоалетни, купищата отпадъци горе.

Е, в интерес на инстинтата, местните жители и при най-добро желание не могат а и не смеят да кажат "не" на проекта, защото силните играчи от София може и да се разсърдят, а и пък не е слаба надеждата, че инвеститорите може да са наистина едни себераздаващи се, хуманни и великодушни люде, които от силна любов към народа на Банско ще направят всичко възможно да привлекат приходи не за себе си, а за него....

И един ден същите тези местни хора ще разправят на внуците си "каква гора имаше навремето" и ще разберат сами как "големите софийски играчи" са им откраднали безвъзвратно най-ценното...

Дърветата, които виждате са често над сто години, част от тях са "екземпляри*" от световно защитения вид Бяла мура. (Подобен акт по силата на българското законодателство е наказуем с затвор до 2 години...)

Ако за някои от вас биха нарекли това, което виждат на снимките "гола сеч", ще ви извадим от невежеството, и ще ви посочим "обективния" начин, цитиран в решението на МОСВ по който би трябвало да гледате на подобна дейност, а той е **"ОСВОБОЖДАВАНЕ на терена от дървесна растителност"***. И косвено - освобождаване и от дивите животни, не е приятно разбира се, някакви мечки да обикалят наоколо или вълци (да, ще станем Швейцария на Балканите, нищо, че швейцарците от повече от век нямат вълци и мечки)

...Не, че ще променим света, ама може да опитаме да помислим докога ще продължаваме да се освобождаваме от онова, което съставя жизнената ни нишка.

*Звездичката бе поставена за по-голяма точност, тъй като както компетентно твърдят експерти от ВЕЕС на МОСВ "унищожаването на екземпляр от един вид не е унищожаване на цял вид", аджеба, ако унищожаваме "екземпляр" по "екземпляр" ние не унищожаваме ..... вида

Национален конкурс за есе и рисунка "Пирин плаче..."

ФПС "Зелени Балкани" обявява национален конкурс за есе и рисунка "Пирин плаче..." за младежи на възраст 14-21 години. Целта на конкурса е гражданите на България да изразят отношението си за ски-зоната Пирин. Надяваме се, така да получим отговор на въпроса, каква Пирин планина биха искали да получат в наследство младите българи.

Нека не забравяме, че Пирин не е собственост нито на банскалии, нито на Министерски съвет, нито дори на българите в момента, а е общонационално и световно богатство, което трябва да предадем на идващите след нас.

Ако не можем да променим съдбата на планината, нека поне отразим мнението си. Това е един отчаян опит да се даде гласност на проблема. Нека заявим гражданската си позиция. Всички есета и повечето рисунки ще бъдат изложени на интернет страницата на Зелени Балкани, а авторите на отличени три от тях ще получат възможност да посетят НП "Пирин".

Работите очакваме да получим на адрес: гр.Пловдив 4000, бул. "Шести септември" №160 или на електронна поща greenbal@mbox.dgsys.bg, "За конкурса "Пирин плаче..."
Краен срок за получаване: 31.12.2002г.

Резултатите ще бъдат представени след 15 януари 2003г. на интернет страницата на Зелени Балкани www.greenbal.org.

„Как е възможно една малка група, отдадени на идеята хора, да променят света. Всъщност това е единственото, което може да го промени.“

М. Мийд

Може би единствено младежкият ентузиазъм и непримиримост могат да спасят света...

Изказваме искрената си благодарност на всички, които с младежки плам и преданост се борят за идеите си, въпреки противопоставянето на неразбиращите

Желаем Ви Успех!

Помнете, че има и други като вас!

Песен за Пирин

Пирин е една от най-възпяваните в песни, стихотворения и легенди наша планина. Векове наред е будила всеобщо удивление и спира -дъха на всеки, който я види и усети невероятната мощ на природните стихии- тяхната сила да рушат и създават.

Предлагаме ви песен, в която туристите възпяват дивната красота и уникалност на Пирин планина. Дали нашите наследници ще могат да разберат възторга на предците си от една опустошена и ерозирана огромна ски-писта?

**Ой, красив си Пирин, Пирин,
най - красив си на света,
покоряваш ти сърцата
на най - смелите чада.**

Ще отида на Папаз гьол под
Мангър тепе,
ще се кача Джангала и ще викна с
боен глас.

**Ой, красив си Пирин, Пирин,
най - красив си на света,
покоряваш ти сърцата
на най - смелите чада.**

Каменица се издига, под
лазурний небосклон,
а до нея Белемето, крие прелести
безброй.

Ел тепе се горд издига в
белоснежна си стена,
еделвайса- нежно цвете, крие в
мощна си снага.

Който веднаж те погледне,
Пирин, дивна планина,
няма нивга да забрави, твоята
дивна красота.

**Ой, красив си Пирин, Пирин,
най - красив си на света,
покоряваш ти сърцата
на най - смелите чада.**

Издава: Зелени Балкани - федерация на природозащитни сдружения
 Пловдив 4000, бул. "Шести Септември" №160, Тел.: 032/62 69 77 ; Тел./Факс: 032/26 45 16,
 E-mail: greenbal@mbox.dgsys.bg, www.greenbalkans.org

Използвани са материали от интернет страницата "Блуинк" и списание "Орбел" на ДНП "Пирин".

Редактори: Цвета Дичева и Елена Тилова Предпечат: Евгения Добрева